

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Матеріали VIII Всеукраїнської
науково-практичної інтернет-конференції**

**«ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ»**

(3 листопада 2022 року)

ЖИТОМИР 2022

Редакційна колегія:

СКИДАН Олег	д. е. н., професор, ректор
РОМАНЧУК Людмила	д. с.-г. н., професор, проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку
ДЕМА Дмитро	к. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту
ПЕТРУК Олександр	д. е. н., професор, Державний університет «Житомирська політехніка»
СИНЧАК Віктор	д. е. н., професор, Хмельницький університет управління та права ім. Юзькова
КОВАЛЬЧУК Олександр	к. е. н., доцент, декан факультету інформаційних технологій, обліку та фінансів
АБРАМОВА Ірина	к. е. н., доцент, завідувач науково-дослідної частини
НЕДІЛЬСЬКА Лариса	к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту

Рецензенти

РУДИК Володимир	д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем, Подільський державний аграрно-технічний університет
НИКОЛЮК Ольга	д. е. н., професор, завідувач кафедри комп'ютерних технологій і моделювання систем, Поліський національний університет
ГРИЦИНА Оксана	к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного університету природокористування

**Рекомендовано до друку Вченою Радою Поліського національного університету
протокол № 5 від 30.11.2022 р.**

Ф 59 Збірник праць учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (3 листопада 2022 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2022. 330 с.

Збірник, сформовано за матеріалами доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку», покликаний привернути увагу широкої громадськості до довгострокових перспектив регіонального розвитку в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни й фінансових інструментів його забезпечення.

ЗМІСТ

Борисова В. Дискримінантна модель діагностики соціально-економічного потенціалу медичного страхування.....	9
Стецюк П. Проблеми формування та розвитку фінансової адаптивності регіонального АПК.....	15
Рудик В. Закордонний досвід пенсійного забезпечення громадян в умовах кризових явищ та можливості його використання в Україні.....	18
Синчак В., Хайдарі А. Особливості оподаткування фізичних осіб-підприємців в Україні за спрощеною системою.....	21
Цаль-Цалко Ю., Литвинчук В. Об'єкти управлінського обліку в банках.....	25
Мороз Ю., Ткаченко В. SWOT-аналіз аграрного сектору економіки України та його обліково-інформаційне забезпечення.....	28
Сундук А. Можливості розвитку підприємництва у сфері природокористування.....	31
Дема Д. Особливості формування доходів місцевих бюджетів в умовах воєнного стану.....	35
Слатвінська М. Фінансова безпека держави у воєнний та поствоєнний періоди.....	38
Зінчук Т., Ковальчук О. Європейські програми сільського розвитку: вибір майбутнього.....	41
Давиденко Н. Формування фінансової політики регіонального розвитку.....	46
Віленчук О. Сучасні контури розвитку кіберстрахування в Україні.....	49
Шолойко А. Адаптація досвіду компанії Munich Re щодо фінансування сталого регіонального розвитку в Україні.....	54
Лемішко О., Кравцов А. Перспективні напрями інвестування у регіони для повоєнного відновлення економіки України	57
Buriak A., Buriak I., Demianenko I. Recreation of the investment potential of the regions of Ukraine.....	60

Titenko Z. Mechanism for managing the financial security of agrarian enterprises.	63
Барабаш Л. Вплив поведінкових фінансів на регіональний розвиток в Україні.....	66
Стойко О. Оцінка фінансового ресурсу місцевих бюджетів України.....	69
Агрес О. Інноваційний розвиток страхової діяльності як один з методів зростання її ефективності.....	73
Гнидюк І., Уманець Л. Роль податку на прибуток у формуванні доходів зведеного бюджету Вінницької області.....	78
Марків Г. Цифрові рішення у післявоєнному відновленні України.....	83
Усата Н. Посилення державно-приватного партнерства як інструменту фінансування розвитку сільських територій в умовах війни та повоєнний період.....	87
Якушко І. Державне регулювання національної економіки в умовах цифровізації: сутність та напрями здійснення.....	90
Артімонова І. Тенденції розвитку фінансових технологій на ринку фінансових послуг	95
Боровик П., Перепелиця М. Податковий інструментарій регулювання регіонального розвитку земельних відносин агросфери.....	99
Сус Л. Ідентифікація ризиків ринку криптовалют.....	102
Сус Ю. Значення держбанків у забезпеченні теперішнього регіонального розвитку.....	105
Симоненко Л., Довженко В. Виробництво суспільних благ як функція держави.....	109
Савченко Н., Савченко Р. Електронний бізнес та інформаційні технології...	112
Годнюк І. Правове регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану.....	115
Скрипник Г., Скрипник Т. Державна підтримка суб'єктів підприємництва під час воєнного стану.....	118

interconnected and interdependent, failure to observe at least one of them has a negative impact on the operation of the entire mechanism.

The conducted studies of the essence of this category made it possible to formulate the following interpretation of the definition of the mechanism for managing the financial security of the enterprise - it is a set of organizational, financial and managerial factors that directly affect the effectiveness of decision-making to ensure the financial stability of the enterprise and the coherence of the interests of subjects and objects of management.

Reference

1. Kornienko T.O. Management of financial security at the enterprise. Innovative economy. 2013. №. 8. P. 350-353.

2 Klymenko, T. V. The main elements of the mechanism for ensuring the financial security of economic entities. Bulletin of ZHTU. Series: Economic Sciences. 2011. №. 4 (58). P. 340–343.

3 Shevchuk I.L., Staverska T.O. Financial security in the system of economic security of the state. Economic security in the conditions of globalization of the world economy. 2014. Vol. 1. P. 286-298

4 Klymenko, T. V. The main elements of the mechanism for ensuring the financial security of economic entities. Bulletin of ZHTU. Series: Economic Sciences. 2011. №. 4 (58). P. 340–343.

5 Lavrukhina M. O. The mechanism of ensuring the financial security of the enterprise. Electronic edition. [Electronic resource] : [http://www.rusnauka.com/17_APSN_2013 /Economics/ 10_141504.doc.htm](http://www.rusnauka.com/17_APSN_2013/Economics/10_141504.doc.htm)

ВПЛИВ ПОВЕДІНКОВИХ ФІНАНСІВ НА РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Леся Барабаш

кандидат економічних наук, доцент

Уманський національний університет садівництва

Вступ. Воєнні дії нині формують в Україні підґрунтя для складних і ґрунтовних фінансово-економічних перетворень, здатних у майбутньому вивести державу на якісно новий рівень життя та розвитку. І в цих реформах мають бути враховані по максимуму всі можливі чинники впливу, зокрема й такі, на які донині увага не зверталася. До останніх належить і сфера поведінкових фінансів – специфічного середовища, що сформувалося в результаті поєднання фінансів, психології, соціології й економічної теорії.

Результати дослідження. Регіональний розвиток традиційно пов'язують із впливом і взаємодією прямокореюючих йому факторів: місцерозташування та природні ресурси, екологічна ситуація і стратегія розвитку, структура виробництва та превалюючі сфери господарювання, рівень розбудови інфраструктури, фінансового сектору та соціальної сфери, можливість впровадження інновацій тощо. Однак одним з базових за вагомістю є вплив фактору, що лише дотично має відношення до розвитку регіону – поведінка людей, які там проживають.

Впливу людської поведінки на найвизначніші фінансові механізми почали приділяти ретельну увагу відносно недавно. Однак наразі науково доведено, що морально-етичні чи психологічні особливості людини, обрана нею модель економічної поведінки чи усталені стереотипи здатні як вивести фінанси будь-якого сектору на якісно новий рівень, так і знищити найуспішніші та найобгрунтованіші проекти.

Ще у 1899 р. американський економіст, соціолог і публіцист Т. Веблейн підкреслював важливість розуміння тонкощів взаємодії з людьми для розвитку економічного середовища, що справляє вагомий вплив на всіх, хто відносить себе по певної соціальної групи, населення, нації. А також зазначав, що поведінка сучасників зумовлена не стільки їхніми особистими вподобаннями, скільки досвідом предків, які закладали ідеї народу, його відчуття та спонукальні мотиви поведінки.

Цілком резонно, що регіональний розвиток України у повоєнний період значною мірою залежатиме від інвестиційних ресурсів. І саме поведінка – інвесторів і місцевих жителів – стане визначальною в успішній реалізації очікувань як перших, так і других. Спільністю груп є їхнє прагнення до максимізації прибутків і вигод. Саме на цьому і наголошують Ф. Мумтаз і Н. Ахмад: «Висока норма прибутку на інвестиції вирішальною мірою залежить від прийняття раціональних інвестиційних рішень, оскільки раціональне інвестиційне рішення забезпечує успішне повернення інвестицій. На ухвалення інвестиційних рішень впливає безліч факторів; більшість із них пов'язані з психологічними та поведінковими» [1]. Дійсно, перелік чинників впливу є надзвичайно розмаїтим, проте саме готовність населення територій до сприйняття нового, корегування власних дій і поведінки на основі нових економічних цілей і бачень, здатні прискорити взаємодію та наблизити мету інвесторів і жителів.

Ще однією складовою, що непрямо, але значним чином впливає на розвиток регіону, є культурні особливості та традиції, що формують поведінку населення та його ставлення до змін, їхнього перебігу, якостей і результатів. Дана сфера також перебуває у полі зору поведінкових фінансів, адже «...коріння поведінкових теорій розвитку пов'язані з взаємодією між культурними та психологічними факторами, а інститути відіграють роль посередника між передбачуваною та реалізованою людською поведінкою. ... форми людської діяльності, пов'язані з такою поведінкою, ймовірно, вплинуть на результати

міського та регіонального розвитку», – припускають Р. Хаггінс і П. Томпсон, окремо зазначаючи, що в теоретичній площині регіональний розвиток має бути тісно пов'язаний з поведінковими фінансами, що дають змогу формування його еволюційних моделей на тривалу перспективу[2].

Висновки. Однак великі реформи на своєму шляху можуть спіткнутися об камінь традиційних і поширених помилок, що розглядаються поведінковими фінансами: це систематичні помилки самовпевненості, репрезентативності та доступності. Помилкові припущення, що використання раніше дієвих методів і форм співпраці матиме такі ж позитивні наслідки, які отримувалися інвесторами раніше, наразі є цілком хибним. Внаслідок війни змінилася психологія сприйняття українцями справедливості й економності та загострилися критерії оцінки до потенційних інвесторів і їх цілей. Окремо зросла здатність адаптуватися до нового, відвертість і нетерпимість до порушень, що свідчить про закладання основ нової моделі економічної поведінки. Остання засновується на цінності людського життя, свідомих маркерах благополуччя та розумінні необхідності морального, професійного та загального розвитку. І останнє стає вимогою не лише до себе, а й до регіону та держави.

Враховуючи зазначене підґрунтя, слід наголосити на необхідності врахування особливостей поведінки українців під час формування стратегії відновлення та регіонального розвитку на повоєнну перспективу. І не лише з позиції наявних психологічних маркерів, а й з перспективою формування нового типу поведінки.

Список використаних джерел

1. Mumtaz, F., Ahmad, N. (2020) The Influence of Behavioral Finance on the Decision of Investors: Empirical Investigation from Pakistan Stock Exchange. *The Journal of Economic Research & Business Administration*. № 02 (132). URL: <https://be.kaznu>. DOI <https://doi.org/10.26577/be.2020.v132.i2.07> (accessed 25 Oct. 2022).
2. Huggins, Robert, and Piers Thompson. 'Human Behaviour and the Development of Cities and Regions. A Behavioural Theory of Economic Development: The Uneven Evolution of Cities and Regions (Oxford, 2021; online edn, Oxford Academic, 18 Feb. 2021), URL: <https://doi.org/10.1093/oso/9780198832348.003.0002> (accessed 25 Oct. 2022).

Наукове видання

**Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Фінансові інструменти регіонального розвитку»
(м. Житомир, 03 листопад 2022 р.)**

Літературне редагування та комп'ютерна верстка:

АБРАМОВА Ірина
КУРОВСЬКА Наталія

За додатковою інформацією звертатись за адресою:

Поліський національний університет,
бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008

*Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.
Передрук, тиражування, розповсюдження інформації без письмового дозволу Поліського
національного університету забороняється.*

Підписано до друку 30.11.2022 р.
Умов. друк. арк. 17. Формат 60x90/16.
Поліський національний університет, 2021
10008, м. Житомир, бульвар Старий, 7
Тел.: (0412) 22-85-97
Факс: (0412) 22-14-02